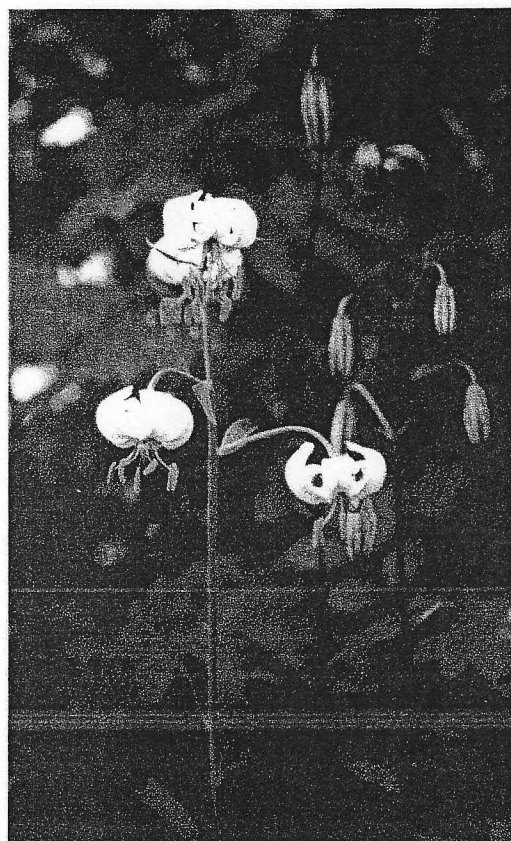

Vegetationen i Engelska Parken, Farsta Slottsvik

Inventering och förslag till framtida skötsel

Pella Larsson

Sommaren 2003

Inledning

Den engelska parken anlades troligen i slutet av 1700-talet och har i stort sett haft sitt nuvarande utseende åtminstone sedan 1854, då den finns dokumenterad på en karta. Från 1945 upphörde underhållet av parken, och den växte igen fram till en restaurering 1995. En inventering av trädbeståndet gjordes 1994.

Engelska parkens trädskikt är intressant och av stort värde för den biologiska mångfalden. Markskiktet innehåller en del intressanta inslag, men är i stort sett tämligen gräsdominerat. Det skulle vinna mycket på aktiv skötsel.

Det är troligt att markfloran förändrats och blivit rikare under de år som gått sedan restaureringen, eftersom mer ljus nu når marken då många träd togs bort. Tyvärr finns inga data att jämföra med från tiden innan restaureringen.

• Denna inventering utfördes i maj-augusti 2003 och är dels en uppföljning av trädinventeringen för att visa på förändringar efter restaureringen, dels en inventering av floran på marken. Floran har inventerats över hela parken, med visst fokus på områden som skiljer ut sig från resten. Förslag på skötselåtgärder som bibehåller parkens historiska utseende och ökar den biologiska mångfalden i markskiktet anges.

Ingarö den 20 september 2003

Pella Larsson

Vegetationen i Engelska parken, Farsta Slottsvik

Sedan restaureringen då trädskiktet öppnades upp har framförallt konkurrenskraftiga gräs etablerat sig i markvegetationen. I skuggigare lägen dominerar lundgröe, i mer öppna lägen piprör. På våarana blommor vitsippa, blåsippa, skogsviol, gullviva och liljekonvalj. Senare kommer till exempel gökärt, humleblomster, vippärt, lundkovall, skogsnäva och blodrot (fullständig artlista i bilaga 1).

Ett hav av lundgröe.

Den varierade topografin medför att flera olika växtsamhällen förekommer i parken. På sydslänten och framförallt vägbanken (område F) där det är ljusst och torrt blommor gulmåra, vitmåra, svartkämpar, fårsvingel, blodnäva, tjärblomster och johannesört. Runt kullen där jordtäcket är tunt (område E) växer kärleksört, stensöta, getrams, bergssyra, ärenpris, styvmorsviol och ögontröst. I de norra och östra delarna av parken (område C) där det är något skuggigare och fuktigare hittar man snår av buskar av ett flertal arter; slån, häckspirea, skogskornell, hagtorn, hägg och måbär. Här finns också inslag av typiska lundväxter i vegetationen såsom tandrot, myskmadra och vårärt.

Tandrotten har fått sitt namn av att rötterna, som innehåller ett bedövande ämne, förr tuggades vid tandvärk.

Ett lustigt inslag som påminner om parkens ursprung som kulturmark är inslagen av naturaliserade trädgårdsväxter som också återfinns i de norra och östra delarna: hesperis, vintergröna, parksmultron, borstnejlika samt stora bestånd av krolliljor. Mahonian som växer lite här och var i paken är också ursprungligen odlad. Myskmadran kan även den ha rymt från en trädgård.

Borstnejlikan, en trädgårdsflykting.

I parkens norra del finns ett fuktigt område med vattenspegel på våren, under sommaren torkar det ut. Här växer till exempel harstarr och hundstarr.

En attraktiv egenskap i parken är det artrika trädskiktet. Nästan alla trädarter (utom lind och lärk) förökar sig spontant och det finns en mängd skott av ek, lönn, ask och bok. Buskskiktet är också ovanligt artrikt.

Träden är också troligen den struktur hos parken som idag är viktigast för den biologiska mångfalden. De gamla träden – speciellt ekarna - är utomordentligt värdefulla för många arter av insekter, mossor, lavar, svampar och fåglar. Att parken nu har restaurerats betyder att kontinuiteten av ett öppet bestånd med solbelysta stammar kan fortsätta, vilket är nödvändigt för att ovannämnda grupper ska leva kvar.

Hålträd är viktiga som bostäder åt fåglar - här en ihålig ek.

Områden med specifik flora

(inventeringsdata i bilaga 2, markerade på karta, bilaga 3).

- A. Ganska öppet område med stort slyuppslag av främst ask, även lönn, bok och ek.
- B. En hög med tippmassor invid parkeringen, ruderatarter som kvickrot, stinkmåra och kirskål.
- C. Något fuktigt och skuggigt område med många trädgårdsflyktingar och lundväxter; hesperis, gulsporre, krollilja, tandrot, myskmadra, löktrav och älggräs. Hasselnår, getapel och buskage av hagtorn, häckspirea, slån och snöbär.
- D. Stora buskage av skogskornell, måbär, syren, hagtorn, slån och hägg. På marken bl.a. parksmultron och borstnejlika.
- E. Uppe på berget, torrt och tunt jordtäckte, berg i dagen.
- F. Sydvänd backe. Torrbacksflora på vägbanken.

Skötsel

Den engelska parken i Farsta Slottsvik har sett ungefär likadan ut i uppemot 200 år. Den innehåller därmed stora såväl kulturhistoriska som biologiska värden. Vid skötseln av parken är det viktigt att ta hänsyn till båda dessa värdekategorier.

Parken fodrar en viss skötsel för att inte växa igen. Redan nu, 8 år efter restaurering, finns tydliga tecken på igenväxning, till exempel av ask i närheten av parkeringsplatsen, och bok i södra delen av parken. Restaureringen innebar fällning av många träd, vilket ger en gödslingsseffekt då rötterna bryts ned i marken. Därför är uppslaget av sly extra stort nu några år efter restaurering, det kommer att dämpas med åren.

Stort uppslag av asksly i södra delen av parken.

Gamla tiders engelska parker sköttes troligen genom årlig slåtter. Man var ju ganska praktiskt lagd och det fanns alltid behov av hö till kreaturen. Det kunde kombineras med parkskötseln. Slåtter skulle med andra ord vara det bästa sättet att sköta parken ur kulturhistorisk synpunkt. I det här fallet sammanfaller de kulturhistoriska intressena med de bevarandebiologiska; genom årlig slåtter skapas en form av ängsmark. Äng är en av våra mest artrika biotoper och en viktig del av vårt kulturarv. Det var det markslag som upptog störst yta i det äldre jordbrukslandskapet. Nu återstår endast spillror av ängsmark, och många av de hävdgynnade djur- och växtarterna är hotade. Ängen utgör genom sin rikedom av blommande växter en födokälla för pollinerande insekter, framförallt fjärilar. Dessa pollinerar också våra trädgårdsväxter. I den engelska parken skulle även vårfloran gynnas av slåtter.

Ängsmark är ofta mager, eftersom näring bortförs ur systemet genom skörden. Den störning som skörden innebär medför att även mindre konkurrenskraftiga arter kan växa, vilket är nyckeln till artrikedomen. Att hävda ängsmark innebär att slå marken en gång om året när växterna har satt frö, slutet av juli till mitten av augusti. Höet får ligga kvar några dagar för att släppa fröna. Sedan måste det föras bort. För att berika ängen med fler ängsarter kan man använda hö från en etablerad äng, som får ligga och fröa av sig på den nya ängen. Det kan i det här fallet till exempel komma ifrån Vargstensängen som Värmdö Naturskyddsförening sköter. Lokalt frömaterial är bra att använda.

Den engelska parkens topografi lämpar sig inte för slåtter i större skala, utan det får man nog göra för hand med lie. Kanske en trevlig aktivitet att samlas kring i föreningen? Man behöver inte slå hela ytan, utan i första hand de mer öppna partierna (se karta, bilaga 3). Genom slåttern förhindras även slyuppslag. På de ytor man inte slår får slyet tas bort separat, kanske vartannat- vart tredje år.

Flera av träden har dött sedan trädinventeringen utfördes. De döda träden är viktiga för många organismgrupper. Ur ett bevarandebiologiskt perspektiv bör de därför få stå kvar. På längre sikt måste man naturligtvis fundera på att ersätta döda träd. Emellertid är det en fördel för den biologiska mångfalden om parken fortsätter att vara relativt öppen.

Dammen

Dammen planterades med växter i och kring vattnet våren 2000. Av dessa finns fortfarande kvar svalting, skogssäv, igelknopp, kranslinga, fackelblomster, vasstarr, slokstarr, näckros och hästsvans. Dessutom har vanliga vattenanknutna växter vandrat in spontant, såsom vass, vecketåg, ryltåg, bredkaveldun, gäddnate och andmat (artlista se bilaga 2).

Små grunda dammar som denna växer igen ganska snabbt. Redan nu, 3 år efter växtetablering, är vegetationen kring dammen mycket frodig och vattenvegetationen täcker nästan vattenytan helt. Det tyder på att näringsflödet till dammen är omfattande. Vegetationen i vattnet har ett stort värde för vattenlevande organismer, men det är också viktigt att behålla vattnet öppet. För det krävs regelbunden slåtter under vattenytan, troligen varje år. I och med att växtmaterial förs bort från dammen förs också de näringsämnen som bundits i växterna ut ur systemet istället för att hamna i Farstaviken.

Gräsmarken kring dammen skulle bli mer intressant både ur ett biodiversitetsperspektiv och rent estetiskt om den sköttes som en äng, på samma sätt som beskrivits för parken. Runt dammen skulle dock artsammansättningen bli en annan, eftersom förhållandena där är fuktiga och ljusa.

Bilaga 1. Inventeringsdata

Art	Vetenskapligt namn
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>
Avenbok	<i>Carpinus betulus</i>
Backskafting	<i>Brachypodium pinnatum</i>
Backtrav	<i>Arabidopsis thaliana</i>
Bergslok	<i>Melica nutans</i>
Bergssyra	<i>Rumex acetosa</i>
Blekstarr	<i>Carex pallescens</i>
Blodnäva	<i>Geranium sanguinum</i>
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>
Borstnejlika	<i>Dianthus barbatus</i>
Bredkaveldun	<i>Typha latifolia</i>
Brunrör	<i>Calamagrostis purpurea</i>
Daggkåpa	<i>Alchemilla sp.</i>
Druvfläder	<i>Sambucus racemosa</i>
Duvvicker	<i>Vicia hirsuta</i>
Ek	<i>Quercus robur</i>
Fackelblomster	<i>Lythrum salicaria</i>
Femfingerört	<i>Potentilla argentea</i>
Flenört	<i>Scrophularia nodosa</i>
Flyghavre	<i>Avena fatua</i>
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>
Förgätmigej	<i>Myosotis scorpioides</i>
Getapel	<i>Rhamnus cathartica</i>
Getrams	<i>Polygonatum odoratum</i>
Grusstarr	<i>Carex hirta</i>
Gräslök	<i>Allium schoenoprasum</i>
Grässtjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>
Gullviva	<i>Primula veris</i>
Gulmåra	<i>Galium verum</i>
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>
Hallon	<i>Rubus idaeus</i>
Harstarr	<i>Carex ovalis</i>
Hassel	<i>Corylus avellana</i>
Hesperis	<i>Hesperis matronalis</i>
Humbleblomster	<i>Geum rivale</i>
Hundstarr	<i>Carex nigra</i>
Hundäxing	<i>Dactylus glomerata</i>
Häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>

Art	Vetenskapligt namn
Hägg	<i>Prunus padus</i>
Häggmispel	<i>Amelanchier spicata</i>
Hönsarv	<i>Cerastium fontanum ssp vulgare</i>
Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>
Knippfryle	<i>Luzula campestris</i>
Knylhavre	<i>Arrhenatherum elatus</i>
Krollilja	<i>Lilium martagon</i>
Krusskräppa	<i>Rumex crispus</i>
Kruståtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>
Kvickrot	<i>Elymus repens</i>
Kärleksört	<i>Sedum telephium</i>
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>
Lingon	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>
Liten fetknopp	<i>Sedum annuum</i>
Lundgröe	<i>Poa nemoralis</i>
Lundkovall/Natt och dag	<i>Melampyrum nemorosum</i>
Lundtrav	<i>Draba muralis</i>
Lärk	<i>Larix decidua</i>
Löktrav	<i>Alliaria petiolata</i>
Lönn	<i>Acer platanoides</i>
Mahonia	<i>Mahonia aquifolia</i>
Majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus</i>
Mandelblom	<i>Saxifraga granulata</i>
Mjölkört	<i>Epilobium angusifolium</i>
Myskmadra/myska	<i>Galium odoratum</i>
Måbär	<i>Ribes alpinum</i>
Nejlikrot	<i>Geum urbanum</i>
Nyponros	<i>Rosa dumalis</i>
Oxel	<i>Sorbus intermedia</i>
Parksmultron	<i>Fragaria moscata</i>
Piggstarr	<i>Carex spicata</i>
Pipdån	<i>Galeopsis tetrahit</i>
Piprör	<i>Calamagrostis arundinacea</i>
Ryrtåg	<i>Juncus articulatus</i>
Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>
Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Sammetsdaggekåpa	<i>Alchemilla glaucescens</i>
Sandnarv	<i>Arenaria serpyllifolia</i>
Skogsbräken	<i>Dryopteris carthusiana</i>
Skogskornell	<i>Cornus sanguinea</i>

Art	Vetenskapligt namn
Skogslind	<i>Tilia cordata</i>
Skogsnarv	<i>Moehringia trinervia</i>
Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>
Skogssäv	<i>Scirpus sylvaticus</i>
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>
Slån	<i>Prunus spinosa</i>
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>
Snärjmåra	<i>Galium aparine</i>
Snöbär	<i>Symphoricarpos rivularis</i>
Spenört	<i>Laserpitium latifolium</i>
Spetsagtorn	<i>Crataegus rhipidophylla</i>
Stenbräken	<i>Cystopteris fragilis</i>
Stenbär	<i>Rubus saxatilis</i>
Stensöta	<i>Polypodium vulgare</i>
Stinknäva	<i>Geranium robertianum</i>
Stinksyska	<i>Stachys sylvatica</i>
Stormåra	<i>Galium album</i>
Styvmorsviol	<i>Viola tricolor</i>
Svalting	<i>Alisam plantago-aquatica</i>
Svalört	<i>Ranunculus ficaria</i>
Svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>
Svinmålla	<i>Chenopodium album</i>
Syren	<i>Syringa vulgaris</i>
Sälg	<i>Salix caprea</i>
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>

Tandrot	<i>Dentalis bulbifera</i>
Teveronica	<i>Veronica chamaedrys</i>
Timotej	<i>Phleum pratense</i>
Tråjon	<i>Dryopteris filix-mas</i>
Tuvsvingel	<i>Festuca rubra ssp fallax</i>
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Tysk lönn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Vintergröna	<i>Vinca minor</i>
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>
Vitgröe	<i>Poa annua</i>
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>
Vitsippa	<i>Anemone nemorosa</i>
Vårbrodd	<i>Anthoxantum odoratum</i>
Vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>
Vårtbjörk	<i>Betula pendula</i>
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>
Våtarv	<i>Stellaria media</i>
Åkerfräken	<i>Equisetum arvense</i>
Åkervinda	<i>Convolvulus arvensis</i>
Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>
Ängshaverrot	<i>Tragopogon pratensis</i>
Ängskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>
Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>
Ögontröst	<i>Euphrasia stricta</i>

Bilaga 2. Inventeringsdata områdesvis

Förekomst: *** rikligt, **allmänt, * enstaka

Område A - Asksly

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Lundgröe	<i>Poa nemoralis</i>	***
Vitsippa	<i>Anemone nemorosa</i>	***
Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>	***
Bergslok	<i>Melica nutans</i>	**
Hundäxing	<i>Dactylis glomerata</i>	**
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	**
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>	**
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>	**
Lundkovall/Natt och dag	<i>Melampyrum nemorosum</i>	**
Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>	**
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	**
Nejlikrot	<i>Geum urbanum</i>	**
Stinksyska	<i>Stachys sylvatica</i>	**
Timotej	<i>Phleum pratense</i>	**
Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>	**
Humleblomster	<i>Geum rivale</i>	**
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>	**
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	**
Ängskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>	**
Flyghavre	<i>Avena fatua</i>	*
Nyponros	<i>Rosa dumalis</i>	*
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>	*
Daggkåpa	<i>Alchemilla sp.</i>	*
Kruskräppa	<i>Rumex crispus</i>	*
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>	*
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	*
Spetsbagtom	<i>Crataegus rhipidophylla</i>	*
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>	*
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>	*
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>	*
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>	*
Stormåra	<i>Galium album</i>	*
Mahonia	<i>Mahonia aquifolium</i>	*
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>	*
Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>	*
Tuvsvingel	<i>Festuca rubra ssp fallax</i>	*
Nyponros	<i>Rosa dumalis</i>	*

Område B - tippjord

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>	**
Kvickrot	<i>Elymus repens</i>	**
Stinksyska	<i>Stachys sylvatica</i>	**

Område C - norrkanten

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Lundgröe	<i>Poa nemoralis</i>	***
Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>	***
Ångsgröe	<i>Poa pratense</i>	**
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	**
Stormåra	<i>Galium album</i>	**
Majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus</i>	**
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	**
Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>	**
Lundkovall/Natt och dag	<i>Melampyrum nemorosum</i>	**
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	**
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>	**
Hundäxing	<i>Dactylus glomerata</i>	**
Vitgröe	<i>Poa annua</i>	**
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>	**
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>	**
Ångskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>	**
Hesperis	<i>Hesperis matronalis</i>	**
Svalört	<i>Ranunculus ficaria</i>	**
Humleblomster	<i>Geum rivale</i>	**
Hallon	<i>Rubus idaeus</i>	**
Vitsippa	<i>Anomone nemorosa</i>	**
Stinksyska	<i>Stachys sylvatica</i>	**
Nejlikrot	<i>Geum urbanum</i>	**
Slån	<i>Prunus spinosa</i>	*
Hägg	<i>Prunus padus</i>	*
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	*
Stenbär	<i>Rubus saxatilis</i>	*
Nyponros	<i>Rosa dumalis</i>	*
Spenört	<i>Laserpitium latifolium</i>	*
Stinknäva	<i>Geranium robertianum</i>	*
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	*
Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>	*
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>	*
Teveronica	<i>Veronica chamaedrys</i>	*
Vintergröna	<i>Vinca minor</i>	*
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	*
Förgätmigej	<i>Myosotis scorpioides</i>	*
Gullviva	<i>Primula veris</i>	*

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>	*
Långstarr	<i>Carex</i>	*
Flenört	<i>Scrophularia nodosa</i>	*
Löktrav	<i>Alliaria petiolata</i>	*
Åkerfräken	<i>Equisetum arvense</i>	*
Blekstarr	<i>Carex pallescens</i>	*
Knylhavre	<i>Arrhenatherum elatus</i>	*
Bergslok	<i>Melica nutans</i>	*
Kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>	*
Ängshaverrot	<i>Tragopogon pratensis</i>	*
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>	*
Krollilja	<i>Lilium martagon</i>	*
Träjon	<i>Dryopteris filix-mas</i>	*
Spetshagtorn	<i>Cratageus rhipidophylla</i>	*
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>	*
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	*
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>	*
Kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>	*
Getapel	<i>Rhamnus cathartica</i>	*
Löktrav	<i>Alliaria petiolata</i>	*
Krollilja	<i>Lilium martagon</i>	*
Myskmadra/myska	<i>Galium odoratum</i>	*
Syren	<i>Syringa vulgaris</i>	*
Måbär	<i>Ribes</i>	*
Piprör	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	*
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>	*
Backskafting	<i>Brachypodium pinnatum</i>	*
Häckspirea	<i>Spiraea salicifolia</i>	*
Snöbär	<i>Symphoricarpos rivularis</i>	*

Område E - Berget

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	***
Stensöta	<i>Polypodium vulgare</i>	***
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>	**
Getrams	<i>Polygonatum odoratum</i>	**
Mandelblom	<i>Saxifraga granulata</i>	**
Blodnäva	<i>Geranium sanguinum</i>	**
Gullviva	<i>Primula veris</i>	**
Stinknäva	<i>Geranium robertianum</i>	**
Duvvicker	<i>Vicia hirsuta</i>	**
Snärjmåra	<i>Galium aparine</i>	**
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>	**
Slån	<i>Prunus spinosa</i>	**

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Måbär	<i>Ribes alpinum</i>	**
Bergssyra	<i>Rumex acetosa</i>	**
Styvmorsviol	<i>Viola tricolor</i>	**
Kärleksört	<i>Sedum telephium</i>	**
Ögontröst	<i>Euphrasia</i>	**
Kruståtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>	**
Grässtjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>	**
Pipdån	<i>Galeopsis tetrahit</i>	**
Piprör	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	**
Vitsippa	<i>Anemone hepatica</i>	**
Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>	**
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	**
Vårbrodd	<i>Anthoxantum odoratum</i>	*
Ögontröst	<i>Euphrasia</i>	*
Gräslök	<i>Allium schoenoprasum</i>	*
Hönsarv	<i>Cerastium fontanum ssp vulgare</i>	*
Sandnarv	<i>Arenaria serpyllifolia</i>	*
Stenbräken	<i>Cystopteris fragilis</i>	*
Backtrav	<i>Arabidopsis thaliana</i>	*
Druvfläder	<i>Sambucus racemosa</i>	*
Mjölkört	<i>Epilobium angusifolium</i>	*
Svinmålla	<i>Chenopodium album</i>	*
Liten fetknopp	<i>Sedum annuum</i>	*
Åkervinda	<i>Convolvulus arvensis</i>	*
Femfingerört	<i>Potentilla argentea</i>	*
Skogsnarv	<i>Moehringia trinervia</i>	*
Häggmispel	<i>Amelanchier spicata</i>	*
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	*
Spetshagtorn	<i>Crataegus rhipidophylla</i>	*
Träjon	<i>Dryopteris filix-mas</i>	*
Lingon	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	*

Område F

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Vitsippa	<i>Anemone hepatica</i>	***
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	***
Piprör	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	***
Lundgröe	<i>Poa nemoralis</i>	***
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>	**
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	**
Humbleblomster	<i>Geum rivale</i>	**
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	**
Stenbär	<i>Rubus saxatilis</i>	**
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>	**

Art	Vetenskapligt namn	Förekomst
Vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>	*
Knippfryle	<i>Luzula campestris</i>	*
Getrams	<i>Polygonatum odoratum</i>	*
Gullviva	<i>Primula veris</i>	*
Lundtrav	<i>Arabis hirsuta</i>	*
Ögontröst	<i>Euphrasia</i>	*
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>	*
Skogsnäva	<i>Geranium sylvaticum</i>	*
Krollilja	<i>Lilium martagon</i>	*
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	*
Blodnäva	<i>Geranium sanguinum</i>	*
Spetshtagtorn	<i>Crataegus rhipidophylla</i>	*
Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>	*
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	*
Stensöta	<i>Polypodium vulgare</i>	*
Vårbrodd	<i>Anthoxantum odoratum</i>	*
Kärleksört	<i>Sedum telephium</i>	*
Vippärt	<i>Lathyrus niger</i>	*
Vispstarr	<i>Carex digitata</i>	*
Gulmåra	<i>Galium verum</i>	*
Svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>	*

Dammen

Art	Vetenskapligt namn	Anmärkning
Andmat	<i>Lemna minor</i>	
Bredkaveldun	<i>Typha latifolia</i>	
Brunrör	<i>Calamagrostis purpurea</i>	
Fackelblomster	<i>Lythrum salicaria</i>	planterad
Grusstarr	<i>Carex hirta</i>	
Gäddnate	<i>Potamogeton natans</i>	
Hästsvans	<i>Hippuris vulgaris</i>	
Igelknopp	<i>Sparganium emersum</i>	planterad
Kransslinga	<i>Myriophyllum verticillatum</i>	planterad
Kärrkavle	<i>Alopecurus geniculatus</i>	
Ryltåg	<i>Juncus articulatus</i>	
Skogssäv	<i>Scirpus sylvaticus</i>	planterad
Slokstarr	<i>Carex pseudocyperus</i>	planterad
Svalting	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	planterad
Vass	<i>Phragmites australis</i>	
Vasstarr	<i>Carex acuta</i>	planterad
Vattenbläddra	<i>Utricularia vulgaris</i>	planterad
Veketåg	<i>Juncus effusus</i>	

Bilaga 4. Uppdatering av trädinventeringen

Trädinventeringen som utfördes 1994 var mycket grundlig och beskrev trädens art, storlek, skick och vilket värde de hade för parkens framtida utveckling. Jag har därför nöjt mig med att titta på förändringar i trädbeståndet sedan inventeringen och restaureringen utfördes. De träd som jag här anger som fällda - 49 st - är sådana som givits ett nummer vid inventeringen. Många mindre träd, bl.a. alla granar, har också fällts. Sedan inventeringen utfördes har 18 träd, fr.a. ekar, dött. Dessa förändringar anges även på kartan, bilaga 3.

Träd som dött, nummer
36
76
96
120
143
158
184
195
207
219
223
224
232
235
253
400
433
435

Träd som fällts, nummer	
23	283
25	284
38	284
43	285
45	287
46	288
47	334
48	340
60	342
61	343
84	411
85	414
88	433
101	434
137	438
155	441
160	446
170	447
171	461
189	469
193	469
236	498
274	532
281	541
282	